

7:00	כניסת השבת
9:00	סוף זמן קרי"ש
8:31	יציאת השבת
פרק א - ב	פרקי אבות
כתובות 10	דף היומי-שב"ק

באשמורת הבוקר

שע"י כולל בוקר בפארעסט פארק עסטעיטס - מאנטיסעלא ניד יארק

פרשת כי תצא תשפ"ב

במינים אהה

ליקוטים יקרים על פרשת השבוע

באשמורת אהה

דברים יקרים במעלת לימוד התורה באשמורת הבוקר

דברי חיזוק והדרכה, בהשכמת הבוקר זכה, לעסוק בתורת ה' מעתה בענין לימוד התורה באשמורת הבוקר

ובחודש הרחמים והסליחות 'חודש אלול', מצא לו רבי שמשון דרך מחודשת איך לנסוך חשק לעבודת הבורא עם שחר. הוא היה נוטל את שופרו והיה מתחיל לתקוע 'תקיעה שברים תרועה ותקיעה גדולה', וכך היו מתעוררים ילדי הבית מקולו הערב והמעורר של השופר הזועק כביכול לקום ולהזדרז ליום מחודש של עבודת ד'.

בעידנא הדין, בעמדינו אחר קיץ מלא של לימוד אלפי שעות רצופות, וכשאנו עומדים בחודש אלול שהוא כה מרומם, זמן של רחמים ורצון, זמן התקרבות לאבינו שבשמים, מוטל עלינו להזק ולהתחזק יחד ביתר שאת ועזו בעבודת השי"ת בכלל ובפרט, ובפרט בענין השכמת הבוקר שהוא תחילת היום ותחילת התקרבות להשי"ת במשך כל היום.

וראו להביא כאן דברי בעל הבינה לעיתים (על שמיני עצרת), שהשמחה הגשמית, אינה אלא - לכל היותר - בעוד התענוג מושג, כאילו תאמר בזמן האכילה והשתיה או בעת הטיוול וכיוצא, אמנם אחרי כן לא תישאר אצלו שום שמחה ממה שכבר עבר לו מהתענוגות, אדרבה ילד לו עצב מה וקעץ חרטה והתנחמות. וזה מוחש מאד ודומה לאמרם ז"ל הרשעים מלאים חרשות, מה שאין כן בשמחה של מצוה, כי אחרי עבוד סיבת השמחה ועילתה עוד ישוב לשמוח ולשוש על מה שהיה לו מהתענוג והשמחה, כי ישמח בעבור שמחתו הקודמת, כי עוד תוסיף לו שלמות, וכן הוא אצלי פירוש (תהלים סח ד) וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלוקים וישישו בשמחה, עכ"ל.

הזמן גרמא בהאי ירחא כשאנו ממליכים את הבורא ית"ש, להבין בבהירות מה נקרא מלך, על כן אנו מביאים מעשה שהיה המובא בספר הכוזרי (מאמר ג), שהיה מלך אחד ששאל את החבר שלו שיתאר לו מה תכנית עבודת החסיד העוסק בעבודת ה', והשיב לו שבהשכמת הבוקר הוא מתבונן לסדר את תפקידי כל אבריו במשך היום הבא, ונותן פקודות לידיים לעשות כך וכך בשעה זו - כגון הנהת תפילין - וכך וכך בשעה אחרת, וכן מתבונן על תפקידי הרגלים, ותפקידי העינים, ותפקידי הפה, ומסדר סדר לנכון לכל חלק וחלק מאברי גופו, ואח"כ כעבור שעות עורך ביקורת, האם כל הפקודות בוצעו ונעשו כדרוש וכו'. ושאל אז המלך, אני שאלתיך מה הנהגת החסיד, ואתה מתאר לי צורת הנהגת מלך מושל. ואז השיב לו החבר: 'אכן כדברך, כי אצלנו זה העוסק בעבודת השי"ת הוא חייב להיות מלך, למלוך על כל גופו וכוונות נפשו'. וכן מבואר להדיא בחז"ל (בדריש לב ב) שהמשיל את הגוף והאברים לעיר שיש בתוכה אנשים, והמלך האויב בא מבחוץ לכובשה לשלוט על אבריו להחטיא אותם.

ע"כ בהאי חודש של קרבת אלוקים, חודש של 'אני לדודי ודודי לי', נחזק את עצמינו בגבורה דקדושה לקום באשמורת הבוקר ביתר שאת ועזו, וכידוע מה שאמרו רבותינו הק' מאורי החסידות שמה שכתב הרמ"א על דברי המחבר (תקפא א) נהגו לקום באשמורת לומר סליחות, וברמ"א 'אומנה בני אשכנז אינו כן'. דברי הרמ"א קאי רק על עצם אמירת סליחות מתחילת ראש חודש אלול, אבל ודאי גם להרמ"א חייבים להשכים מתחילת החודש ללימוד התורה בבוקר וכמו שכתוב (ב יט) 'קומו רוני בלילה לראש השמורות' [ראה שפע חיים רעד"ר ראה תשל"א: גליון מעיינות הלוי (לבעל שבט הלוי צ"ל) ראה תשע"ה; ועיין באר החיים להגה"צ רבי אלימלך בידערמאן - חודש אלול].

ומה צריך החכם לעשות להציל את העיר מהאויב ולהפעיל את כחות חכמתו כדי שישלוט על עיר קטנה המלך הטוב שהוא יצר הטוב. מבואר בספרים הק' שעל ידי שהאדם עובד את השי"ת מתוך שמחה של מצוה ולא מתוך הכרחיות, בכך דוחה את היצר מעליו בשתי ידים, ובניקל עולה מעלה מעלה על במתי התורה והיראה. ובפרט בחודש זה, ימי הרחמים והרצון, ידוע מפי ספרים וסופרים שרק מתוך שמחה עצומה יכולים להכין את עצמינו אל הימים הקדושים.

וכן היה הרה"ק בעל ייטב לב מסיגוט זי"ע רגיל לפרש הפסוק 'קומו רוני בלילה לראש אשמורות', דקאי על ימי הסליחות, שמשכימים להתפלל לפנות בוקר בשעה שהמשטינים עדיין נמים את שנתם, ובאותה שעה יתקבלו תפילותיו כי אין מי שיעכב בעדו.

כך הוא גם בהשכמת הבוקר שאי אפשר לקום בקביעות ובזמן דבר יום ביומו, רק כאשר עושים את זה מתוך שמחה עצומה. וכך היה דרכו של הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל וכומו שמביא בספר 'אני לדודי', וז"ל: בכל בוקר היה רבי שמשון פינקוס זצ"ל מתחיל את יומו במתיקות נפלאה כהכנה ליום גדוש בעבודת ד'. הוא היה פוצח בניגון מתוק: 'ישראל עם קדושים קומו לעבודת הבורא! שמואל אליעזר תקום לעבודת הבורא! והניגון, ניגונו של רבי שמשון, כה מתוק היה, כך החזיר בבניו חשק לעבודת הבורא, מיד בתחילת היום עם השכמת הבוקר.

ובכן, מכאן ואילך נתחזק את עצמינו עוד יותר בהשכמת הבוקר ולהוסיף בלימוד התורה לפני אור הבוקר, בכדי לעשות הכנה דרבתי לעבודת התפילה בהתעוררות ובכוונת הלב. יעזור השי"ת שנזכה לעבוד את ה' אלוקינו באמת ובתמים מתוך שמחה של מצוה, ומתוך הרחבת הדעת דקדושה, וכל אחד יזכה להכין את עצמו כראוי וכיאות לימי הרחמים והרצון חודש תשרי, אמן.

כי תצא למלחמה על אויביך (כא י).
יש לפרש בדרך רמז, 'כי תצא למלחמה על אויביך' היינו תיכף כשיהיה איתערותא דלתתא ותצא למלחמה נגד היצר הרע, אז בודאי 'ונתנו ה' אלקיך בידך' כמאמרם ז"ל (שיר השירים רבה ה ב) פתחו לי כחודה של מחט ואני אפתח לכם ארובות ארובות. 'וראית בשביה אשת יפת תואר' זהו גם כן הבטחה כשיתן ה' אלקיך בידך את היצר הרע, אז וראית איך שהשכינה שהיא אשת יפת תואר היא בשביה כביכול, 'וחשקת בה' לפדותה מן השביה ו'לקחת לך לאשה'.

הקם תקים עמו (כב ד).
בפסוק הזה מבואר מוסר השכל לאדם, שאם הוא מקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו מלמעלה. שהאדם צריך להשתדל בעצמו לנצור פיו שלא ידבר דיבורים אסורים, ועל ידי זה עוזרים לו מן השמים, אבל אם הוא בעצמו אינו נזהר, איך יבקש זאת מאת השי"ת. וזה כלול בהקם תקים עמו עם הקב"ה, כמו שאמרו חז"ל הבא ליטור מסייעין לו.

לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו (כב י).
הענין הוא בדרך רמז, שיש בני אדם שעובדין השם יתברך בתורה ותפלה אבל אינם רוצים לשבור הגופניות שלו לעבודת השם יתברך. זה דרך לא טוב, רק שצריך האדם לשבר הגופניות וחומרותיו שלו לעבודת השם יתברך. וזה ידוע ששור הוא ממדריגה גבוהה, שהוא מלשון ראה בעולמות העליונים ובאורות העליונים. וצדיקים נקראים שור כמו שמצינו ביוסף הצדיק שנקרא שור, והמור הוא לשון חומרות המרמז על הגוף. וזהו פירוש לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו ופירוש שלא תעבוד עבודת השם יתברך בנשמה וחומרות יחד, והיינו מבלתי ישבר מתחלה עביות חומרות שלו, זה אינו כלום רק שצריך לשבר מתחלה כל החומרות שלו.

להצילך ולתת אויביך לפניך (כג טו).
הנה אם נעלם מעיני איש הטאתו ואינו יודע לשוב 'להצילך', יהיה לך הצלה שהשי"ת יתן 'אויביך' הוא היצר הרע 'לפניך' להיות חטאתי נגדי תמיד, כי היצה"ר מושעה את האדם להראות על עבירה שהוא מצוה, וכשיפקחו עיניו לדעת שהיצה"ר אורב לו, אז הוא כבר ניצל. וזהו 'ושב מאחרוך' שיישב את היצר הרע הנטמן מאחריך ויעמידו לפניך למען דעת להשמר מפניו.

(מאור ושמש)
(אמרי חיים)

אהבה בימי

ליקוטים נפלאים מברא חיים נשאבים בעיני דיומא

בהאי יומא נדון, מאמרם ועובדין טבין, הכנה לימי הרחמים והרצון סיפורי צדיקים ודברי התעוררות על חודש אלול הבעל"ט

גם בעלי בתים פשוטים שכל ימות השנה היו מזדריזים בכל בוקר אחר התפילה להנותם ולעסקיהם, התעכבו בחודש אלול בבית המדרש עד חצות בלי טעימת פת שחרית ועסקו בתורה ובעבודה, וכל רצונם ומאווייהם לתקן נגעי תני הנפש ולהכין את עצמם שיהיו ראויים לקבל פני מלכם ובוראם בימים הנוראים.

חבל על דאבדון ולא משתכחין, לדאבוננו לא נראית היום אותה התלהבות שהיתה על פניהם של החסידים והזקנים בהדור הקודם בימי האלול. ברם לא רק בזמננו ניכרת הירידה שמדור לדור, אלא גם לפני התאוננו אותם יהודים שהיו שקועים כל כולם בעבודת ד' על מצבו הירוד של הדור שלהם, ובנגועים וכמהת הלב היו מעוררים זכרונות מימי נעוריהם, והיה פתגם מורגל בפי הבריות 'אוי פארצייטענס ראש חודש אלול'.

(פרי הכרם)

מי שהוא ר"ל במצב של בהמה לא מרגיש כלום

פעם סיפר הגרי"ו מבריסק זצ"ל, שבשנות המלחמה היו סוחרים שהיו מברייחים סחורה מעבר לגבול. מצד אחד היו מרוויחים הון רב מסחורה זו, אך מאידך הסיכון בזה היה גדול, כי מי שנתפס היה דינו למוות. היה יהודי שרצה להבריח את הגבול, ושכר בעל עגלה שיבוא באמצע הלילה למלאות את העגלה בסחורה ולהבריח את הגבול. מיד כשהתחילו בנסיעה החל ליבו של הסוחר לפעום בחזקה, וככל שהתקרבו יותר לגבול הלך והתגבר הפחד. וכשהגיעו ממש קרוב לגבול אז החל גם בעל העגלה לפחד, סוף סוף אם יתפס גם הוא יקנס, אך כמובן אין להשוות את פחדו לפחד של הסוחר שכל חייו נתונים בסכנה. מי שלא הרגיש פחד כלל היו הסוסים, שעבורם אין שום הבדל באיזה מקום הם נמצאים.

כן הדבר בפחד האלול. מי שיודע שכל חייו וחיי בני ביתו נתונים בסכנה מיד בתחילת האלול מרגיש חרדה ופחד, וככל שהימים מתקרבים לראש השנה פחדו גובר. אך מי שלא בדרגה הזו נשאר רגוע, אולם גם הוא בהתקרב ראש השנה מתחיל לפחד, אך מי שהוא ר"ל במצב של בהמה, הוא לא מרגיש אף שמגיע ראש השנה והימים הנוראים כולם עוברים אצלו בלא פחד.

(קדוש אלול)

ממלאים, ומי פתי ויפסיד במו ידיו מתנה גדולה כזו הניתנת לו ולא יצלה כהוגן וכראוי לבקשת רחמים ותחנונים על נפשו ונפשו ביתו להתעלות רוחנית בתורה ובתפילה, כי בימים אלו הדרך לבוא אל המלך סלול ונקי בלא שום מכשול, ואפשר לזכות לאור בהיר עד אין סוף.

(הגרי"ח ברים זצ"ל - מרבה חיים)

מלחמת היצר

מרן הדברי שלום מסטראפקוב זצ"ל היה רגיל לומר בכל חודש אלול בשם זקנו מרן בעל דברי חיים זצ"ל: כי תצא למלחמה על אויבך (דברים כ י). קשה וכי אין אנו יודעים שלמלחמה יוצאים על אויבים ולא על אהבים. אלא הפירוש הוא שכל איש ישראל מתעורר מאי מאד בחודש אלול, ובא היצר הרע ומפתה אותו מאד שלא ישוב בתשובה. ומשיב לו בר ישראל 'הלא חודש אלול היום ויום הדין לפני', ומפתחו היצר הרע שעל כל פנים ישוב רק משפה לחוץ, ומראה עצמו לאהבו הנאמן. על כן באה התורה הקדושה לעורר אותנו שנכיר מה הוא היצר שהוא שונא מוחלט, ורק בחלקקות לשוננו רוצה לאבדנו רחמנא ליצול, ועלינו לדחותו ולשוב באמת.

(דברי שלום)

אלול בצאנו

בחודש אלול היה רבינו הדברי חיים הולך בבוקר להתפלל לבית המדרש של העיר, ואיננו יכול לתאר לכם גודל הפחד שהיה בכל העיר כשהתחיל רבינו לילך לבית המדרש העיר להתפלל. כל אנשי העיר היו מרגישים שהוא חודש אלול.

ובכל חודש אלול היה רבינו מצוה להתפלל לפני התיבה לבעלי תפילה שהיו מתפללים בהתלהבות כדי לשבר הלבבות בשמחה. בחודש אלול היה רגיל מרן זצ"ל לומר התורה בניגון מיוחד המעורר לתשובה.

(דרכי חיים)

גם בעלי בתים, התעכבו בחודש אלול בביהמ"ד עד חצות כה מעיד כ"ק אדמו"ר רבי שלמה מאבוב זצ"ל: רענן אצלי זכרונות מעבודת קודש של החסידים הנעלים בדרך שלפני החורבן, שהכרת פניהם ענתה בהם שהגיעו ימי התשובה, ואש ההתלהבות שבערה בקרבם היתה מורגשת היטב בכל צעד וצעד, וכל אחד עשה הכנה דרבה לקראת הימים הקדושים וחדר לעומק נפשו להתבונן איפה נתרשל בעבודת השי"ת ובאילו ענינים פרוץ מרובה על העומד אצלו.

ימי האלול ימי קייטא ברוחניות, ולכן יש לנצל כל רגע יש מקומות מרפא שונים, שמתקבצים שם אנשים מכל הארצות להתרפא ע"י הסגולות הטבעיות של מקומות אלה, ומעייני הרפואה אשר שם המסוגלים להביא ארוכה ותעלה למחלות ומכאובים שונים. והנה מכל קצוי תבל באים לפינה מיוחדת כזו, שהיה שם איזה שבועות וזה מספיק להם לכל השנה ולפעמים גם לשנים הרבה. ונידון מזה לרוחניות שגם שם לפי מה שנתבאר יש מקומות קבועים המקודשים ומטוהרים, שאף רק הבטח באותו המקום מספיק לאדם על כל ימי חייו.

...בנסעי לקארלסבאד שמעתי ב' נוסעים משיחים עם זה זה: בבואנו לקארלסבאד נשים פעמינו קודם כל ישר אל ה'קאלאנדע' - מקום שתיית מי מעיינות הרפואה, אף טרם נסתדר, אל נא נבטל מהשתיה.

הבא אל הישיבה על ימי אלול, ידע נא כי ישרם כל עליו ללכת אל ה'קאלאנדע', טרם עוד יסתדר יראה לנצל כל רגע ורגע של אלול לבל ילך לאיבוד. הנמצא בקארלסבאד אפילו אונס אינו מבטלו משתיית המים.

ימים אלו כדאים הם לעורר את האדם שלא לבטל שום דבר מתפילה בציבור, ומכל סדרי הישיבה הקדושה.

'ימי רצון', מילים אלו מספיקות כבר לעורר את האדם על חובת עבודתו ולזרוז על כל רגע ורגע העובר עליו מימי אלול, שאין לו לאדם ימי קייטא ברוחניות כימים אלו, שימי הקייטא בגשמיות הם כאין וכאפס נגד ימי קייטא רוחניים אלו. ולכן יזהר ויזהר לייקר ולחוס על כל רגע ורגע.

(הגרי"ח ירוחם ממיר זצ"ל - דעת חכמה ומוסר)

העת רצון שבחודש אלול

וכן ממש הוא המעבר החז בין חדשי השנה לחודש אלול, שבמשך כל השנה קיימים הרבה מחיצות מבדילות הרשות ליכנס ניתנת אך ורק לראויים, משא"כ בחודש אלול כד עייל ובא יום הראשון לירח אלול נפתחים בבת אחת כל השערים שערי הרחמים והרצון, וכמו כרוז קרי בחיל כל הרוצה ליכנס יכנס. אולם התנאי ליכנס תלוי בב' דברים, א' הרצון והכיסופין להכנס, ב' מעשה הכניסה שיכנס בפועל ולא ימתין בחוץ עד שיבואו להכניסו.

וכשכא ונכנס, מיד מקבלים את פניו בכבוד מלכים ובהדרת כבוד כמו בן המלך החוזר לשולחן אביו המלך, וכל בקשותיו

תיקון טעות

בשבוע שעבר נכתב בגיליונו סיפור של הרה"ק האהבת ישראל מוויזניץ ז"ע עם פרטים לא נכונים, על מנת שלא תצא טעות מתחת ידינו מביאים אנו כאן את הסיפור כתיקונו, ואתכם הסליחה.

טוב, הוא לא כמו שהעולם מדברים ממנו, הוא סוחר ממולח... וכך הרבה האהבת ישראל לדבר על עצמו למשך כמה דקות.

התחיל הסוחר לצעוק על הרבי בכעס, 'איך אתה מעז לדבר כך על הרבי הקדוש מוויזניץ, וכי בשביל שאתה בנש"ק'ל והולך עם בגדי משי, אתה יכול לזלזל בצדיקים גדולים, וקם בכעס ממקומו ועבר לשבת במקום אחר. בחלף כמה דקות קם הסוחר שוב ממקומו והלך לה'אהבת ישראל' וקילל אותו שוב לכמה דקות ארוכות, וחזר למקומו. אחרי כמה דקות שוב בא וצעק עליו, וכך חזר הדבר כמה פעמים.

כל אותו הזמן האזין הרבי לדברים המחוצפים בנחת וברגיעה. הגבאים, ששמעו כל זאת, רצו ללכת אל הסוחר ולגלות את אונס שהיהודי הוא האהבת ישראל' עצמו, אבל הרי הרבי התרה בהם לא להתערב ולא לעשות כלום. כשהגיעו לוויזניץ ראה הסוחר שעם רב ממתין בתחנת הרכבת, שאל אותם היהודי למי אתם מחכים? אמרו לו, 'הרבי מוויזניץ מגיע'.

מיד הבין הסוחר שהאדם שישב לצידו כל הדרך היה הרבי, והוא נבהל מאד על איך שדיבר, מיד הלך לבקש סליחה מהרבי האהבת ישראל. אמר לו הרבי שהכל בסדר ושאינו צריך לבקש ממנו מחילה. אחר כך הסתובב הרבי אל חסידיו ואמר להם בעניונו: 'ראו שהעולם טועים בי, האחד שכבר דיבר אמת, שאינו כלום, וגם הוא בא לבקש סליחה...!'

כידוע, דרכו בקודש של הרה"ק האהבת ישראל מוויזניץ ז"ע היה לדבר על עצמו בעניונו יתירה, והיה קורא עצמו, חמור; בהמה; אתה לא כלום; וכיוצא בו. כשהתמנה לאדמו"רות במקום אביו הרה"ק האמרי ברוך ז"ל, ביקשו ממנו חסידים מעיר אחרת שאולי הרבי יבוא לשבות שבת אחת בעירם כדי שיוכלו להסתופף בצל קודשו אצל התפילות ועריכת השולחנות.

לפני שיצא האהבת ישראל לדרך, ביקש מגבאיו שלא יעמדו לצידו לכל אורך הנסיעה ברכבת, וכל מה שיקרה לא יתערבו ולא יעשו כלום. הם ניסו לבקש ולומר האיך נעזבו את הרבי, האם נשאיר את הירח לבד? אמר להם האהבת ישראל' אני הרבי ואתם צריכים לציית לי. באמצע הדרך עלה על הרכבת יהודי סוחר, וראה יהודי של צורה עם רעבישע בגדים, לא נפל במחשבתו של הסוחר שהיהודי הוא 'אהבת ישראל' שהרי לא היה לצידו גבאים, אלא שמסתמא הוא בנש"ק'ל, וכד של אדמו"ר. וחשב שייחשבו לצידו ויתפוס עמו שיחה כדרך החסידים. ואכן הסוחר התישב לצד ה'אהבת ישראל' והתחילו לדבר על דא ועל הא.

באמצע השיחה שאל הסוחר את 'אהבת ישראל' באיזו עיר אתם גרים? השיב הרבי שהוא גר בוויזניץ. שאל הסוחר: אם כך, האם הכרתם את הצמח צדיק מוויזניץ, ענה הרבי: הכרתו! ראינו אותו! תמה הסוחר איך יכול להיות שלא הכרתם את הצמח צדיק? ואת בנו האמרי ברוך, כן הכרתם? ענה הרבי אותו תשובה: הכרתו! ראינו אותו! שב ושאל הסוחר: ואת בנו הרבי כיום, האהבת ישראל, כן הכרתם? מדברים עליו גדולות ונצורות. ענה הרבי: עה.... אותו אני מכיר מאוד

להירשם לקבל את הגיליונות באימעייל

נא לשלוח לאימעייל:

KollelBokerFP@gmail.com

פרטים יבואו!

הננו להודיע לכבוד רבני ואברכי הכולל בברוקלין, שבועות השי"ת בימים הקרובים נשלח הודעה מפורטת לכל אברך כאשר יפתח הכולל בוקר בעירו בכבוד רב | הנהלת הכולל

להערות והארות ולכל עניני הכולל

נא לפנות למספר: 929-585-2923

לאימעייל: KollelBokerFP@gmail.com